

— félrekuporgat valamit a fizetéséből is. Szerény és keskeny, kurta, kicsi polgári gyékény ez, vigyáznia kell tehát, nehogy kirántsák a lába alól. Utóvégre őt se prófétának, se apostolnak nem nevelték. Az ő lábai, izmai nincsenek felkészülve a sziklás, göröngyös Golgota-járásra, csak az egyenletes síma arany-középuton való csoszogásra. Ne feledjük: egykor gyerek-kocsiban taszigálták s azután ma még az arany-középuton járni se könnyű, minduntalan bonyolult keresztutak ágazatához ér. Bor mellett olykor ká-kotyogja; tudja ő, ha balra tér, az egy másik uj arany-középutba torkol s ott talán boldogságot és igazságot lel, de jobbra nyerszerőt és hatalmat lát. Mit tegyen? Ő már kicsi korában megszerette nézni a különböző meccseket s ha a legyőzött nem volt magyar, igen szívesen tapsolt a győzőnek. A futballmeccsekért még ma is él-hal, ha egyébert nem, már csak ezért rádiót tart, hogy hallgassa a nemzetközi futbalmérkőzéseket s úgy mellékesen hátha, hátha új müncheni egyezmény, azaz „vérnélküli“ újabb hódítás eredményeit mondják be, persze a magyarok javára. Bizony az utóbbi esztendőben már többnyire csak a rádió előtt ül, felfüggesztette a falukutatást, keveset ír és igen megfontoltan. Mintha nem tudná már pontosan, hogy merre igazodjék. A zsidókkal szemben már az első magyar zsidótörvény óta rezerváltan viselkedik. Világnézetileg pedig ide-oda csapong. Ha a véletlen a klubban a Korunk munkatársainak asztalához sodorja, a Népközösség vezetőit bírálja, hogy nemsokára átüljön azok valamelyikéhez, szapulva az előbbieket. A Helikon törzsasztalánál a „döglődőben“ levő Enciklopediáról beszél, az Enciklopedisták körében viszont a Helikon klikk-szellemét csipkedi. Ám, ha haza megy, önönmaga vagy a meghittjei előtt, bevallja, hogy csömöre van az egészszől. Álmában aztán megjelenik a munkásíró gunyos arca és egy, a valóságban is lefolyt vita ismétlődik meg kettőjük közt s ő újból a munkásíró szemére veti, hogy „mindent tagadó érvein rikit a materialista máz“, vegye tudomásul, ő semmi pénzért sem veszi kézbe az ilyen műveket, mert az azokban foglalt gondolatok nem egyeztethetők össze a sajátságos magyar gondolkodással, idegen szellemi termék, zsidó koholmány.

A munkásíró újra neki szegezi válaszáat, hogy a fizika törvényeinek felfedése sem a magyar gondolkodás eredménye s mégis kitünően hasznosítható a magyarság javára, sőt nélküle elképzelhetetlen tudományos élet, bár egykor máglyán égették meg azokat a vakmerőket, akik efélét mertek emlegetni. Mire ő álmában is megismétli asztal mellől való felpattanását és zavart válaszáat:

— Veled nem vitázom tovább, nem akarom, hogy kételyeim támadjanak.

DARVAS SZILÁRD: HIR A DZSUNGELBŐL

(*Martialis új strófáiból*)

*Kokó, a főmajom s az esnapuri tigris,
akik Hamburgban bámulták a rácsot,
az őserdőbe tegnap visszaszöktek
s egybehívták az ormányfőtanácsot.*

*Kezdeté reggel, a vége végtelen,
a gyűlés tárgya: embervédelem.*